

Opinia

o ustawie o zmianie ustawy o języku polskim (druk nr 626)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 września 2005 r. (sygn. akt K 38/04), stwierdzającego niezgodność przepisu art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.) z art. 2, art. 76 i art. 32 Konstytucji RP, przez to, że nie zapewnia należytej ochrony konsumentów i osób świadczących pracę przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi i różnicuje konsumenta zew względu na jego przynależność państwową.

Kierując się brzmieniem sentencji wyroku, dokonano zmiany w ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, której celem jest wzmocnienie pozycji konsumenta i świadczącego pracę:

- wykluczono możliwość wykładni dokumentów na podstawie ich wersji w języku obcym, jeżeli konsument lub osoba świadcząca pracę są obywatelami polskimi, przesądzając, że w takiej sytuacji podstawą wykładni jest wersja w języku polskim,
- zrównano obywateli państw UE niebędących obywatelami polskimi z obywatelami innych państw w zakresie możliwości sporządzania umów i dokumentów w języku innym niż język polski, którym włada osoba świadcząca pracę lub konsument, rozszerzając przy tym możliwość stosowania języka obcego do innych niż umowa dokumentów stosowanych w obrocie z udziałem konsumentów.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy stanowił przedłożenie Senatowi, którego celem było dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Przyjęcie projektu inicjatywy ustawodawczej Senatowi i wniesienie jej do Sejmu nastąpiło w dniu 19 marca 2009 r.

Pierwsze czytanie projektu odbyło się w sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Nie wniesiono poprawek, a przyjęte przez Sejm brzmienie ustawy odpowiada treści

projektu wniesionego przez Senat. Sejm przyjął ustawę jednogłośnie (głosami 438 za, bez głosów przeciwnych i wstrzymujących się).

III. Uwagi szczegółowe

Trzeba jednak zauważyć, że art. 8 ust. 2 i 3 utraciły moc obowiązującą z dniem 30 czerwca 2006 r. Z punktu widzenia *Zasad techniki prawodawczej* nie jest możliwe nadanie nowego brzmienia przepisom, które utraciły moc. Przyjęta praktyka w takiej sytuacji stosuje dodanie nowego uregulowania w stosownym miejscu ustawy, czyli najczęściej kolejnego ustępu oznaczonego literą. Ustawa z dnia 7 października 1999 r. języku polskim w czasie jej obowiązywania podlegała kilkakrotnie nowelizacji (obecna zmiana jest dziewiąta), można się więc spodziewać, że zostanie sporządzony jej tekstu jednolity. Zgodnie z *Zasadami techniki prawodawczej* (§ 106) przygotowuje się go z zachowaniem numeracji tekstu pierwotnego, w miejscu przepisu uchylonego nie dokonuje się uzupełnienia, lecz oznacza jednostkę jako uchyloną. Podobnie w sytuacji utraty mocy na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Dlatego należałoby rozważyć wprowadzenie następującej poprawki o charakterze formalnym, uwzględniającej powyższe zasady:

art. 1 otrzymuje brzmienie:

"Art. 1. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.) w art. 8:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Dokumenty w zakresie, o którym mowa w art. 7, w tym w szczególności umowy z udziałem konsumentów i umowy z zakresu prawa pracy, sporządza się w języku polskim, z zastrzeżeniem ust. 1b.";

2) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

"1a. Dokumenty w zakresie, o którym mowa w art. 7, mogą być jednocześnie sporządzone w wersji lub wersjach obcojęzycznych. Podstawą ich wykładni jest wersja w języku polskim, jeżeli osoba świadcząca pracę lub konsument są obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej.

1b. Umowa o pracę lub inny dokument wynikający z zakresu prawa pracy, a także umowa, której stroną jest konsument lub inne niż umowa dokumenty stosowane w obrocie z udziałem konsumentów, mogą być sporządzone w języku obcym na wniosek osoby świadczącej pracę lub

konsumenta, władających tym językiem, niebędących obywatelami polskimi, pouczonych uprzednio o prawie do sporządzenia umowy lub innego dokumentu w języku polskim."

Poprawka ma charakter techniczno-legislacyjnej zmiany - art. 8 w ust. 1 zawiera odesłanie do zakwestionowanego przez Trybunał ust. 3, dokonuje się więc odpowiedniej korekty tego oznaczenia i uwzględnia treść pozostałych ustępów, zgodnie z przyjętą przez Sejm, porządkując jedynie ich oznaczenie – określając je zamiast ust. 2 i 3 jako ust. 1a i 1b.

Bożena Langner

Główny legislator